Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Fermina Balanzategi Unzueta

Aramaio, Araba (1936)

Aurkibidea

Biografia

Zabola auzoko Txamarga (Garaikoazpi) baserrian jaio zen. Ama etxekoa zen, eta aita Altzaga auzoko Enrikena baserritik etorritakoa.

Zintak

ARA-050

- **Proiektua**: Aramaioko sineskerak eta ohiturak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Gardoki, Itsaso
- **Data**: 2000-01-01
- **Iraupena**: 61 min
- **Euskarria**: Mini Disc
- **Kodifikatzailea**: Oruesagasti, Ainitze

Pasarteak

1. "Anbotoko señorie"

- **Erref**: ARA-050/002
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:00:15. **Bukatu**: 00:01:32
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
"Anbotoko señorie"ri buruzko kontuak. Anbototik behera lainoa agertzen zenean, "Anbotoko señorie labe-sua egiten dabil" esaten zuten. Lainoa sartzen zenean, euria hasten zen.

Transkripzioa
- Hiztuna1: Aber: Anbotoko Señorie, ba, laiñue agerketan zanien...
- Hiztuna2: Bai, Anbototik behera...
- H1: Esaten eben ba “Han, Anbotoko Señorie labasue egitten dabil!”.
- H2: Gure amama difuntiek-eta esaten auien hori.
- H1: Entzuerak, ba orduko denporatakuek.
- Eta nungue zan, Aramaixokue?
- H2: Jangoikuek daki! Han Anboton auen behintzet.
- H1: Esaten auien e, Arrazola aldetik-edo etorten zala edo holako entzuera bat dauket. Besteik ez genkixen, nundik edo atorren. Esaerak!
- Eta zer egitten auen?
- H1: Ba laiñue urteten auen Arrazola aldetik asko eta Anbotoko puntie ba...
- H2: Txapelie hartzen auenien, sonbrerue tapetan zan laiñuaz.
- H1: Eta horixe izaten zan esaerioi: “Anbotoko Señorie labasue egitten!” bai. Eta beste horren esaeraik ez dakigu.
- H2: Ba ez! Eskobiaz ibiltten zala [hartute eta ba].
- H1: Bai, baiñe, besteik ez. Horixe, labesu[...tzoi].
- Eta denporie aldaketan zan, ez?
- H1: Bai, bai, laiñue sartzen zanien, ba, eurixe izeten zan. Hori ikusi ezkero, ba, eurixe!

2. Barajaungo kondea

- **Erref**: ARA-050/003
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 00:01:32. **Bukatu**: 00:02:38
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Barajaungo kondeari buruzko kontuak. Garai bateko esaera: ezkondu behar zuen emakumeak, lehenengo gaua kondearekin pasatu behar zuen.

3. Lamiak eta ur-txakurrak, erreka bazterretan

- **Erref**: ARA-050/005
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:03:01. **Bukatu**: 00:04:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Lamiei eta ur-txakurrei buruzko kontuak. Aramaio inguruko erreketan ibiltzen zirela esan ohi zien. Ur-txakurrak nolakoak ziren azaltzen dute: bizarrarekin eta ahoan sua ("argixe letxe"). Lamien kontuak esaten zizkien beldurtzeko, etxera goiz bueltatzeko...

4. Hontzaren uluarekin beldurtu

- **Erref**: ARA-050/006
- **Iraupena**: 0:00:22. **Hasi**: 00:04:40. **Bukatu**: 00:05:02
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Gauez etxeratu behar zutenean, hontzaren uluarekin beldurtu egiten ziren.

5. Penitenteak

- **Erref**: ARA-050/008
- **Iraupena**: 0:04:16. **Hasi**: 00:05:46. **Bukatu**: 00:10:02
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Denboraldi batean, bide bazterretan penitenteak ibiltzen ziren gauez. Alde batera eta bestera ibiltzen ziren, pausoa konpasean eramanez: kateekin zarata egiten zuten. Penitenteen sineskerak. Herrian hiru familia behintzat baziren era horretako penitentziak egiten zituztenak. Abade jantzita ibiltzen ziren, eta bidean norbait topatuz gero, katearekin jotzen zuten.

6. Kukua eta dirua

- **Erref**: ARA-050/009
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:10:02. **Bukatu**: 00:11:12
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Udaberriko esaera. Kukuak lehenengo jotzen duenean, haren kanta entzun eta poltsikoan dirua duenak, urte guztirako oparotasuna.

7. "Erleekin, geldi!"

- **Erref**: ARA-050/010
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:11:12. **Bukatu**: 00:12:04
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak
- Natura » Fauna

Laburpena:
Erleek kortan abia eginez gero, errespetzeko ohitura. Erleak Ama Birjinari zamarretik begia atera ziola esaten zien gurasoek.

8. Baserrian kalteak eragiten zituzten animaliak

- **Erref**: ARA-050/011
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 00:12:04. **Bukatu**: 00:14:06
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Natura » Fauna » Basoko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Baserrian eta bertako abereei kalteak eragiten zizkien animaliak: sugeak (pozoiaz), azeriak, azkonarrak... Pozoiagatik ganaduari botika eman beharra. Azeriren bat harrapatzen zenean, azeriari lau hankak lotu eta eskean baserriz baserri joaten zen hura harrapatu zuena, guztientzat mesedea baitzen azeria harrapatzea.

9. Saguzaharrak harrapatzen

- **Erref**: ARA-050/012
- **Iraupena**: 0:00:34. **Hasi**: 00:14:06. **Bukatu**: 00:14:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Kortan saguzaharrak egoten ziren, eta haiek harrapatu nahian ibiltzen ziren umetan. Beraientzat jolasa zen saguzaharrak harrapatzea.

10. Erlezaintza

- **Erref**: ARA-050/014
- **Iraupena**: 0:02:30. **Hasi**: 00:14:47. **Bukatu**: 00:17:17
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Erlezaintzari buruzko azalpenak. Negu txarra pasatuz gero, erleak goseak egoten ziren udaberrian. Horregatik, eztia edota esnea azukrearekin ipintzen zieten. Irailean, eztia batzen zuten. Ganaduaren bekorotzaz sua piztu eta haren kea hauspoaz botatzen zuten erlauntzera. Erlekumeak zaintzea.

11. Sendabelarrak eta enplastoak

- **Erref**: ARA-050/015
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:17:17. **Bukatu**: 00:19:01
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:
Amandreak sendabelarrak erabiltzen zituen. Benda-belarra, erlakiztenak sendatzeko. Enplastoak: sendabelarra, olio apur bat, tipula eta arrautza zuringoarekin eginda. Aipatutako sendabelarrak: berbena, pasmo-belarra...

12. Rosali "kurandera" eta "mediku zaharra"

- **Erref**: ARA-050/016
- **Iraupena**: 0:02:18. **Hasi**: 00:19:01. **Bukatu**: 00:21:19
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Rosali eta, aurretik, bere ama izan ziren herriko "kuranderak" (petrikiloak). Partera lanetan ere ibiltzen zen Rosali: astoan eta motorrean eramaten zuten batera eta bestera. "Mediku zaharra" esaten ziotena oinez ibiltzen batera eta bestera. "Mediku zaharra"ren janzkera nolakoa zen aipatzen dute.

13. Ortuak bedeinkatzea

- **Erref**: ARA-050/018
- **Iraupena**: 0:00:36. **Hasi**: 00:22:24. **Bukatu**: 00:23:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
San Juan bezperetan abadeak ortuak bedeinkatzen zituen. Bedeinkazio horren ordainetan, oilasko bat (txikia bazen, bi) eta esnea ematen zioten abadeari.

14. Elizako hilerriak

- **Erref**: ARA-050/019
- **Iraupena**: 0:00:38. **Hasi**: 00:23:00. **Bukatu**: 00:23:38
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Elizan hilerriak zeuden. Hilerri horiek kandelekin eta lazo beltzekin egoten ziren. Auzo bakoitzak bere hilerria zeukan. Hilerrira dirua botatzen zen. Errespontsua.

15. Olatak

- **Erref**: ARA-050/020
- **Iraupena**: 0:00:30. **Hasi**: 00:23:38. **Bukatu**: 00:24:08
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Olata: hiru puntako ogia. Domeka guztietan bat eraman behar izaten zuten elizara. Abadearen "amakasak" (serora) zaku zuri batean jasotzen zituen olatak hilerri guztietan.

16. Abadeari entregatu beharrekoak

- **Erref**: ARA-050/021
- **Iraupena**: 0:00:39. **Hasi**: 00:24:08. **Bukatu**: 00:24:47
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Familian zenbat hildako, hainbeste gari eman behar zitzaion abadeari. Artoa eta egurra ere eramaten zioten. Txerria hiltzen zenean, odolkiak ematen zizkioten.

17. Hiletako ohitura

- **Erref**: ARA-050/022
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:24:47. **Bukatu**: 00:26:00
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Hiletei buruzko azalpena. Etxean norbait hiltzen zenean, zimitzezko zesto lauki batean arizko mantel bat jartzen zen. Bertan ogi bat sartu eta beste oihal batekin estaltzen zen. Gero, familiako pertsona nagusi batek zorkiaz buru gainean eramaten zuen otarra elizara. Elizan, hilkutxaren ondoan egoten zen otarra. Ondoren, hilkutxarekin batera eramaten zen otarra kanposantura: han aldarean lagatzen zen otarra.

18. Ogiari musu eman eta gurutzea egin

- **Erref**: ARA-050/023
- **Iraupena**: 0:00:22. **Hasi**: 00:26:00. **Bukatu**: 00:26:22
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Ogia lurrera erortzen bazen, musu ematen zioten ogiari. Ogia ebaki aurretik, labanarekin gurutzea egiten zioten.

19. San Juanetan, lore-sorta bedeinkatu

- **Erref**: ARA-050/025
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:26:26. **Bukatu**: 00:27:21
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
San Juan Egunean lore-sorta bat eramaten zuten elizara. San Juan lorak, larrosak, liliak... batzen zituzten sortan. Lore-sorta bedeinkatu egiten zen. Bedeinkatu ondoren, baserriko ate alboan exekitzen zen sorta, eta lurrera ira berdea botatzen zen.

20. Oinaztuen kontra, elur-arantza

- **Erref**: ARA-050/026
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:27:21. **Bukatu**: 00:27:56
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:
San Juan bezperan, sua egiten zen. Oinaztuen kontra, elur-arantza ipintzen zen baserriko atean.

21. Erramuarekin lotutako ohiturak

- **Erref**: ARA-050/027

- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:27:56. **Bukatu**: 00:28:59
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Erramua bedeinkatzeko ohitura zuten. Hainbeste soro eta landa, hainbeste erramu gurutze egiten ziren: bedeinkatu ondoren, soroetan eta etxean jartzen ziren. Etxeko norbait hiltzen zenean, edalontzi batean ur bedeinkatua eta erramua jartzen ziren. Hilotza ikustera joaten zirenek, gurutzea egiten zuten hilkutxan erramuarekin.

22. San Juan sua

- **Erref**: ARA-050/029
- **Iraupena**: 0:03:05. **Hasi**: 00:29:36. **Bukatu**: 00:32:41
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:
San Juan bezperan, sua egiten zuten. Hilabete lehenago hasten ziren sua egiteko egurrak, narrak, otak... biltzen. Aurreko urtean bedeinkatutako lore-sorta sutara botatzen zen. Intxaurrak topatuta eduki, sutara botatzerakoan tiroa bota zezaten. Suaren gainean saltoka aritzen ziren.

23. Ogia nola egin

- **Erref**: ARA-050/030
- **Iraupena**: 0:02:54. **Hasi**: 00:32:41. **Bukatu**: 00:35:35
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:
Ogia nola egiten zuten azaltzen dute. "Eramaixe", galbahea, labe-sua... Sua egiteko pago-egurra erabiltzen zuten gehien bat. Labeko txingarrekin, sagarrak erretzen zituzten.

24. Mokotza, Garizuman

- **Erref**: ARA-050/031
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:35:35. **Bukatu**: 00:36:25
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Garizuma eta Errauts Eguna

Laburpena:
Mokotza, hiru puntako opila: txorizoa, arrautza bi eta sagarrak edukitzen ditu. Garizuman egiten zen: aitapontekoek eta amapontekoek oparitzen zioten besoetakoari.

25. Ogiari buruzkoak

- **Erref**: ARA-050/032
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 00:36:25. **Bukatu**: 00:37:14
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Baserrian ogi ederra egiten zuten. Ez zuten kanpoan saltzen. Zapatuetan egiten zuten labe-sua. Astea bukatzerako ogi faltan gelditzen zirenean, auzokoei eskatzen zioten (ogia pisatu egiten zen). Gero, ogia egindakoan, bueltan eramaten zioten.

26. Lixiba egitea

- **Erref**: ARA-050/033
- **Iraupena**: 0:02:41. **Hasi**: 00:37:14. **Bukatu**: 00:39:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Lixiba nola egiten zen. Lixiba-harria. Sutako hautsa. Hamabostean behin egiten zuten lixiba.

27. Etxeko zereginak

- **Erref**: ARA-050/034
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:39:55. **Bukatu**: 00:41:08
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Baserriko eta etxeko emakumeen zereginak. Etxerako, kortarako, sororako... izaten zen emakumea. Gizonezkoak ez zuen etxe barruko lanik egiten. Gizonen lana: ardo-zaragia gastatzen zenean, beteta ekartzea.

28. Koñaka eta anisa

- **Erref**: ARA-050/035
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 00:41:08. **Bukatu**: 00:41:39
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:
Lehen, patxarana edateko ohitura gutxi. Koñaka eta anisa edaten zen. Kafeari anis tantatxo batzuk botatzeko ohitura.

29. Jatorduak

- **Erref**: ARA-050/036
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:41:39. **Bukatu**: 00:42:39
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Garia ebaki behar zenean, "armosua" zesto batean eramaten zen sorora. "Armosua": berakatz-zopa edota esnea zopekin. Bazkaltzera etxera bueltatzen ziren. Eguneroko bazkaria: babak, txorizo eta urdaiarekin. Afaltzeko: porru-patatak, patatak txorizoarekin, gaztaina edo sagar erreak eta esnea...

30. Lo egin aurreko ohiturak

- **Erref**: ARA-050/037
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:42:39. **Bukatu**: 00:43:59
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Ohera joan baino lehen, arrosarioa erretzea. Arto-zuriketan, arrosarioa errezatzeko ohitura. Sagarra jatea ona omen da ametsetan ez egiteko. Lo ona izateko, goiz afaltzea hobe.

31. Errobatibak Urkiolan

- **Erref**: ARA-050/039
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:44:07. **Bukatu**: 00:46:14
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
San Antonio Eguna baino 15 egun lehenago, errogatiba egiten zen Urkiolan. Ohitura: Urkiolara bidean, Anboto ondoko harrobietan pasatzean, harri bana hartzen zuten "eliza gora altxatzeko". Urkiolan bazkaltzen zuten. Bazkal ostean, arrosarioa errezatzen zen prozesioan.

32. Harriari bueltak ematea, nobioa eskatzeko

- **Erref**: ARA-050/040
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:46:14. **Bukatu**: 00:47:26
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Urkiolako harriari buruz hitz egiten dute. Gerora jarritako harria dela diote. Harri horri bueltak ematea, nobioa eskatzeko. Esaerak.

33. San Kristobalgo ermita

- **Erref**: ARA-050/041
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 00:47:26. **Bukatu**: 00:48:23
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
San Kristobalgo ermitan olioa egoten da belarriko mina duenari hura igurtzi eta sendatzeko. San Kristobal gidarien patroia da: ermita horretan autoak bedeinkatu izan dira. San Kristobalgo erromeria.

34. Santa Poloniako ura, hagineko minarentzat

- **Erref**: ARA-050/042
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:48:23. **Bukatu**: 00:49:31
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Urte guztian haginetako minak ez edukitzeko Urkiolako Santa Poloniako ura. Ahoan bueltaka ibilitako ura ermita barrura bota behar zen.

35. Zotinari buruzko esaerak

- **Erref**: ARA-050/043
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:49:31. **Bukatu**: 00:50:23
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:
Zotinari buruzko esaerak: "gazteak bizitzeko eta zaharrak hiltzeko" eta "zer ostu da?".

36. Dominstiku egitean, "traukalas" esatea

- **Erref**: ARA-050/044
- **Iraupena**: 0:00:28. **Hasi**: 00:50:23. **Bukatu**: 00:50:51
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Norbaitek dominstiku egitean, "traukalas" esatea.

37. Ilargiari begiratzea, baserriko lanetarako

- **Erref**: ARA-050/045
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 00:50:51. **Bukatu**: 00:52:53
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:
Baserriko lanetarako ilargiari begiratzea. Soroko lanetarako (haziak ereiteko, patata, tipula ateratzeko...), txerria hiltzeko (ilbeheran)... begiratzen zioten ilargiari. Ilea eta atzalak mozteko eta egurra botatzeko ere bai.

38. Hagina jausitakoan, sutara edo teilatura

- **Erref**: ARA-050/046
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:52:53. **Bukatu**: 00:53:40
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Hagin bat jausten zenean zer egiten zuten. Beheko hagina bazen, sutara botatzen zuten. Eta goikoa bazen, teilatura botatzeko esaten zieten.

39. Oletako oilarren kondaira

- **Erref**: ARA-050/047
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 00:53:40. **Bukatu**: 00:55:42
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Aramaioko Oleta auzoko oilarren kondaira.

40. Gudako aztarnak

- **Erref**: ARA-050/050
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 00:56:58. **Bukatu**: 00:58:07
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Aramaion frontea egon zeneko kontuak. Gudako aztarnak Asentzion eta Ganborralden. Frontean hildako asko egon ziren paraje horietan.

41. Franco ikustera, Gasteizera

- **Erref**: ARA-050/051
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:58:07. **Bukatu**: 00:58:50
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:
Diktadura garaiko kontuak. Franco ikustera, Gasteizera. Autobusa jartzen zien hara joateko.

42. Autobusa eta trena

- **Erref**: ARA-050/052
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:58:50. **Bukatu**: 01:00:12
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Lehen, kotxerik ez zegoen. Autobusa, astean behin egoten zen. Trenez ere joaten ziren Gasteizera. Oinez Arrasatera, han trena hartzeko.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-05

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com